

ŠILUMOS TIEKIMO IR VARTOJIMO REGLAMENTAVIMO NAUJOVĖS

ŠILUMOS TIEKIMO IR VARTOJIMO TAISYKLIŲ APŽVALGA

2009 m. kovo 13 d., Vilnius

VEI Priežiūros skyriaus vedėjo pavaduotojas
Algimantas Žiaunys

Teisingumo ministro 2002 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. 75 patvirtintos Įstatymų ir kitų teisės aktų rengimo rekomendacijos

5. Teisės akto turinys turi atitikti jo paskirtį, turi būti logiškas, glaustas ir aiškus.

Tekste neturi būti nereikalingų arba netaisyklingų žodžių, žodžių junginių, pastabų ir dviprasmybių. Straipsnio (punkto) tekstas nekartojamas kituose straipsniuose (puntuose). Neleistina trumpinti žodžius, išskyrus atvejus, kai pateikiama nuoroda į leidinį, kuriame šis aktas oficialiai paskelbtas. Pirmą kartą minimas teisės akto pavadinimas negali būti trumpinamas.

Teisės aktas turi atitikti Lietuvos Respublikos Konstituciją, taip pat kitus galiojančius teisės aktus (jeigu tame akte nėra normų, keičiančių galiojančius teisės aktus).

7. Teisės aktų pirmąjį skyrių (jeigu jis neskirstomas į skirsnius) rekomenduojama vadinti „Bendrosios nuostatos“, paskutinį – „Baigiamosios nuostatos“.

Kai teisės aktas skirstomas į dalis, skyrius ir skirsnius, viso teisės akto straipsniai (punktai) numeruojami ištiesai, išskyrus, kai vienu įstatymu keičiami keli įstatymai. Šiuo atveju įstatymas skirstomas į skirsnius ir kiekviename skirsnyje straipsniai numeruojami iš naujo

Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių (toliau-ŠTVT) neatitikimai teisės aktams

- ŠTVT naudojamos sąvokos prieštarauja teisės aktuose naudojamoms sąvokoms (*Atsakingas už šilumos ūkį asmuo – pastato savininko arba butų ir kitų patalpų savininkų bendrijos, arba butų ir kitų patalpų savininkų jungtinės veiklos sutarties dalyvių, arba bendrojo naudojimo objektų administratoriaus raštu paskirtas asmuo, turintis techninį išsilavinimą, atestuotas darbo vietai ir turintis galiojantį pažymėjimą, suteikiantį teisę būti atsakingam už šilumos ūkį*);
- ŠTVT naudojamos sąvokos prieštarauja Šilumos ūkio įstatyme, Statybos įstatyme naudojamoms sąvokoms (*buitinis karšto vandens skaitiklis, butinis kompleksinis karšto vandens skaitiklis, karšto vandens skaitiklis apskaitos prietaisas, pastato šildymo ir karšto vandens sistemos sutartis, pastato šilumos įrenginys, pastato butų ir kitų patalpų šilumos įrenginys, šilumos įrenginių modernizavimas*);
- ŠTVT apimtis neatinka šių taisyklių 1 punkto reglamentuojamai sričiai (*Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės reglamentuoja šilumos vartotojų ir kitų šilumos ūkio subjektų tarpusavio santykius, teises, pareigas ir atsakomybę, tiesiogiai susijusius su šilumos ir karšto vandens gamyba, perdavimu, tiekimu ir vartojimu*);

- ŠTVT kiekviename skyriuje kartojasi “Bendrosios nuostatos”;
- ŠTVT 16. p. nurodo, kad *pastato šilumos įrenginiai pripažįstami prijungti prie šilumos perdavimo tinklų nuo šilumos pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo datos*. Tai prieštarauja CK 6.384 str. 1. d. - sutartis laikoma sudaryta nuo įrenginių prijungimo prie energijos tiekimo tinklų.
- ŠTVT 59. 10. p. nurodo, kad *šilumos tiekėjas privalo palaikyti šilumos šaltinio tiekimo riboje teisės akte nustatytus šilumnešio parametrus*, tačiau vartotojui yra svarbūs šilumnešio parametrai šilumos pirkimo-pardavimo ar tiekimo-vartojimo riboje;
- ŠTVT 59.12. p. reglamentuoja šilumos energijos parametų palaikymą pirkimo–pardavimo vietoje ir (ar) tiekimo–vartojimo riboje, tačiau nenurodo vidutinių paros leistinų nukrypimų, kurie turėtų būti ne daugiau $\pm 5\%$;
- ŠTVT nenurodoma kokioms vartotojų teritorijoms turėtų būti sudaromi šilumnešio parametų grafikai;
- ŠTVT 55.1. p. nurodyta, kad *negyvenamojo pastato savininkai turi teisę patys prižiūrėti pastato šilumos įrenginius tik gavę Valstybinės energetikos inspekcijos prie Ūkio ministerijos atestatą šilumos įrenginių eksploatavimo (prižiūros) veiklai*, tai prieštarauja Įmonių, turinčių teisę eksploatuoti energetikos įrenginius, atestavimo tvarkos ir sąlygų aprašui;

- ŠTVT 71, 77, 96.1, 96.2, 96.3, 98, 149, 242, 266.1, 266.2, 320.7 p. ir kiti punktai yra labai plačiai aiškinami, neišaiškinant pačio punkto esmės;
- ŠTVT 61.3. p, jeigu šilumos tiekimo sustabdymo laikotarpis *neviršijo norminio pastato atvėsimo laiko iki užšalimo temperatūros* arba jeigu nebuvo įvykdyti Taisyklių 69.1, 69.17, 74.2, 74.16 punktų reikalavimai; Taisyklėse reikėjo nurodyti *norminio pastato atvėsimo laiko sąvoką*.
- ŠTVT 74.4. p. Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojas atsako už šilumos vartotojo patirtą žalą dėl pastato šildymo ir karšto vandens sistemos *prižiūrėtojo neteisėtų veiksmų ar neveikimo*. Nenurodyta kokie tai *prižiūrėtojo neteisėti veiksmai ar neveikimas*.
- ŠTVT 96.1p. Atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas – *įvadinis šilumos skaitiklis taikomas*, kada šilumos vartotojai, teisės aktuose nustatyta tvarka, šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade ir tai yra nurodyta šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse. *Pastato savininkas – šilumos vartotojas atsiskaito su šilumos tiekėju už šildymui, vėdinimui suvartotą šilumos kiekį, nustatytą skaičiavimais (Taisyklių 13 priedas). Prieštarauja ŠŪĮ 16. str. 2d. Ir VKEKK*
- ŠTVT 110. p. Pastato savininkas, pageidaujantis *modernizuoti* prijungtus prie šilumos perdavimo tinklų pastato šilumos punktus, *kai keičiama punkto šilumos galia bei prijungimo schema*, šilumos punkto modernizavimo darbus privalo atlikti Taisyklių 18–27 punktuose ir teisės aktuose nustatyta tvarka. Prieštarauja Statybos įstatymo 2. str. 18. d.

- **ŠTVT 129.3. p. Valstybinė energetikos inspekcija prie Ūkio ministerijos tikrina, ar *pastato karšto vandens įrenginiai atitinka statinio projektą* (ar jo dalį) ir teisės aktų reikalavimus, ir išduoda karšto vandens įrenginių techninės būklės patikrinimo aktą-pažymą; Punktą reikia konkretizuoti nurodant kokias sistemas tikrina, nes ŠŪĮ 2. str.18. d.nurodyta pastato šildymo ir karšto vandenms sistemos.**
- **ŠTVT 147.1.p Karšto vandens apskaitos matavimo priemonių komplektas, sudarytas iš karšto vandens ruošimo šilumos skaitiklio ir geriamojo vandens skaitiklio, taikomas, kada karšto vandens vartotojas teisės aktuose nustatyta tvarka karšto vandens tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade ir tai yra nurodyta karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartyje su karšto vandens tiekėju. Karšto vandens ruošimo *šilumos skaitiklį, vadovaujantis teisės aktuose nustatyta tvarka, įrengia šilumos tiekėjas.* Tai prieštarauja Šilumos ūkio įstatymo 2. str.3. d. ir 16. str. 2 d.**
- **ŠTVT 158.p. atkartoja šių taisyklių 1p. reikalavimus;**
- **ŠTVT IV. skyriuje atsiranda pastato Valdytojo (Administratoriaus)sąvoka. Statybos įstatymo poįstatyminiuose teisė aktuose vartojama sąvoka Administratorius, o įterpta sąvoka Valdytojas klaidina vartotojus.**
- **ŠTVT 183. p. Daugiabučio namo butų ir kitų patalpų šilumos ar karšto vandens vartojimo įrenginiai pripažįstami rekonstruoti nuo Taisyklių 182 punkte nurodyto akto pasirašymo datos, *jeigu šalių sutarimu šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyje nenustatyta kitaip.* Tai prieštarauja CK 6.384 str. 1.d., - sutartis laikoma sudaryta nuo įrenginių prijungimo prie energijos tiekimo tinklų.**

- **ŠTVT 191.1. p. šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjas tikrina, ar daugiabučio namo arba buto ar kitų patalpų šilumos įrenginiai atitinka išduotas projektavimo sąlygas, išduoda šilumos įrenginių atitikties projektavimo sąlygoms patikrinimo aktą-pažymą ir jį pateikia Valstybinei energetikos inspekcijai prie Ūkio ministerijos;** Taisyklių punktuose kuriuose yra nuoroda, kad energijos tiekėjas išduoda projektavimo sąlygas, tai reikia įvertinti ir kad tiekėjas išduoda atitikties projektavimo sąlygoms patikrinimo aktą-pažymą.
- **ŠTVT 201. p. Šilumos tiekėjo, pastato Valdytojo (Administratoriaus), daugiabučio namo buto ar kitų patalpų savininko bei pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo tarpusavio teisės, pareigos, atsakomybė nustatomos:**
  - - pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros sutartimi;
  - - šilumos pristatymo buitiniams šilumos vartotojams sutartimi. Turėtų būti parengtos standartinės sutarčių sąlygos.
- **ŠTVT 213.1.p. daugiabučio namo Valdytojo (Administratoriaus) ir juridinio ar fizinio asmens, turinčio Valstybinės energetikos inspekcijos prie Ūkio ministerijos leidimus (atestatus) šilumos įrenginių eksploatavimo (priežiūros) veiklai, – pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo (eksploatuotojo).** Fizinis asmuo negali vykdyti eksploatavimo darbų vienas.

- **ŠTVT 239.5.p.** Daugiabučio namo buto ar kitų patalpų savininkas – buitinis šilumos ir (ar) karšto vandens vartotojas, turi teisę kartu su kitais pastato butų ir kitų patalpų savininkais pasirinkti vieną iš Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos rekomenduojamų taikyti ar su ja suderintų šilumos ir (ar) karšto vandens išdalijimo butams ir kitoms patalpoms metodų arba parengti ir, suderinus su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, taikyti (nurodyti šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse, sudarytose pagal šalių individualiai aptartas sąlygas; *naudoti apskaičiuojant butų ir kitų patalpų savininkų patirtą žalą, buto ar kitų patalpų savininkui savavališkai pakeitus šilumos įrenginių elementus (išskyrus vandens ėmimo prietaisus) kitokiais, negu nurodyta statinio projekte (ar jo dalyje), pakeitus jų jungimo schemą ir panašiais atvejais) metodą, atitinkantį esamus pastato šildymo ir karšto vandens sistemos ypatumus; Šis ir kiti panašūs punktai turi būti trumpai konkretizuojami, nurodant jų esmę.*
- **ŠTVT 240.11.** Buto ar kitų patalpų savininkas – buitinis šilumos ir (ar) karšto vandens vartotojas, privalo Valdytojo (Administratoriaus) arba pastato šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojo nurodytais terminais, *savo lėšomis atstatyti statinio projekte (ar jo dalyje) nustatytą šildymo prietaisų galią bute ar kitose patalpose, nepriklausomai nuo to, kada ir kaip padaryti nukrypimai. Šio punkto reikalavimai neaišku, kaip bus įgyvendinami.*

- **ŠTVT 250. p. Daugiabučio namo Valdytojas (Administratorius), jeigu butų bei kitų patalpų savininkai teisės akte (Taisyklių 1 priedo 3 punktas) nustatyta tvarka priima sprendimą ir *paveda Valdytojui (Administratoriui) leisti keisti buto ar kitos patalpos šildymo būdą, arba buto ir kitų patalpų savininkas – buitinis šilumos vartotojas, pageidaujantys atjungti buto ar kitų patalpų šildymo ar karšto vandens sistemų įrenginius nuo daugiabučio namo šildymo ar karšto vandens sistemos ir pakeisti buto ar kitos patalpos šildymo būdą, privalo pateikti prašymą savivaldybės institucijai gauti iš jos projektavimo sąlygų sąvadą keisti buto ar kitos patalpos šildymo būdą.* Neturėtų Administratorius vykdyti buto savininko atsijungimo klausymus.**
- **ŠTVT 259.p. Baigęs su atjungimu susijusius darbus , *daugiabučio namo buto ar kitų patalpų savininkas – buitinis šilumos vartotojas privalo gauti Valstybinės energetikos inspekcijos prie Ūkio ministerijos šilumos įrenginių techninės būklės patikrinimo akta-pažymą* bei teisės akte (Taisyklių 1 priedo 32 punktas) nustatyta tvarka gauti pastato šildymo ir karšto vandens sistemos, rekonstruotų dėl atjungimo, įrenginių bei buto ar kitų patalpų šilumos vartojimo įrenginių jungčių su pastato šildymo ar karšto vandens sistemoma išardymo, kito pasirinkto šilumnešio ar energijos rūšies tiekimo ir (ar) kitų įrenginių ir statinių pripažinimo tinkamais naudoti akta ir jų kopijas pateikti šilumos tiekėjui ir kito pasirinkto šilumnešio ar energijos rūšies tiekėjui. Šiame punkte reikėtų nurodyti, kad taip pat turi pateikti ir energijos tiekėjo akta-pažymą apie projektavimo sąlygų įvykdymą.**

- **ŠTVT 265.** Šilumos tiekėjo patiektas daugiabučio namo buitiniam šilumos vartotojui šilumos kiekis per ataskaitinį laikotarpį šilumos pirkimo–pardavimo vietoje *ir (ar) tiekimo–vartojimo riboje* nustatomas pagal atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų, įrengiamų vadovaujantis teisės aktais (Taisyklių 1 priedo 2, 3, 10 punktai) rodmenų ataskaitas ir (arba) *skaičiavimo būdu vadovaujantis teisės aktais (Taisyklių 1 priedo 1, 2, 3, 14, 15, 16, 59, 60, 61, 63, 64 punktai) ir šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyje nurodytais būdais*. SŪĮ 16. str. 2. d. nurodyta, kad atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami šilumos pirkimo- pardavimo vietoje.
- **ŠTVT 266.1. p.** Atsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas – *įvadinis šilumos skaitiklis taikomas*, kada buitiniai šilumos vartotojai Taisyklėse ir teisės aktuose nustatyta tvarka šilumos pirkimo–pardavimo vietą ir (ar) tiekimo–vartojimo ribą pasirenka įvade ir tai yra nurodyta šilumos vartojimo pirkimo–pardavimo sutartyse su šilumos tiekėju. Šis punktas ir kiti punktai aiškinami plačiai, bet esmės nepasakoma.
- **ŠTVT – Daugiagučio namo valdytojo (administratoriaus), karšto vandens tiekėjo, butų ir kitų patalpų savininkų, pastato šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojo teisės, pareigos ir ataskomybė** *nurodyta taisyklių pradžioje. Manome, kad įvertinus šią pastabą sumažėtų taisyklių apimtis.*
- **ŠTVT 359.2.** Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija – dėl energetikos įmonių veiklos ar neveikimo tiekiant energiją, dėl prisijungimo, energijos tiekimo kainų ir tarifų taikymo, *dėl pastate suvartotos šilumos paskirstymo (išdalijimo) vartotojams*. Prieštarauja Energetikos įstatymo 26 str. 3 d. ;
-

- ŠTVT 4, 5 priedų Paraiškų formų pavyzdžiai dėl paraiškų ir projektavimo sąlygų yra Aplinkos ministerijos kompetencija.
- ŠTVT 6priedo Pranešimo formos pavyzdys dėl mokėjimų už šilumą pranešimas turėtų būti tvirtinamas atskirai, prieš tai panaikinus 2003-06-30 Ūkio ministro įsakymu Nr. 4-261 patvirtintą mokėjimų už šilumą pranešimo formą;
- ŠTVT 7;8;9;10;11 priedų sutarčių bendrosios sąlygos nereikalingos, nes visos sudaromos sutartys turi neprieštarauti galiojantiems teisės aktams.
- ŠTVT 12 priedas dėl Atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų ir atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo aprašas *yra ne šių taisyklių klausimas.*
- ŠTVT 13 priedo Karštam vandeniui ruošti patiekto šilumos kiekio suvartoto su karštu vandeniu, vonios ir (ar) kitoms patalpoms šildyti ir karšto vandens temperatūrai palaikyti bei geriamojo vandens kiekio, suvartoto su karštu vandeniu, nustatymo matavimais ir (ar) skaičiavimo būdu bei paskirstymo buitiniams karšto vandens vartotojams aprašas ir 14 priedo Pastato bendrosioms reikmėms sunaudotos šilumos ir (ar) karšto vandens kiekių nustatymo ir paskirstymo buitiniams šilumos vartotojams ir (ar) buitiniams karšto vandens vartotojams tvarkos aprašas *yra Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos kompetencija.*